

[Aksel Larsen.]

man kan finde i § 3, § 13 og § 22. Jeg håber, jeg har den højtærede formands tilladelse til at citere lidt af disse paragraffer og måske meget af den sidste — det er jo en nødvendighed, hvis man vil beskæftige sig med dem her —, og jeg beder også om tilladelse til eventuelt senere at komme med et eller to korte citater.

§ 3 har en meget beskeden sætning i stk. 3, en sætning, der siger, at udover de tjenestemænd, der normeres, kan forsvarsministeren

„tilkommandere befalingsmænd m. v. til midlertidig at gøre tjeneste i forsvarsministeriet“.

Altså, udover hvad de lovgivende myndigheder, rigsdagen med hvad dertil hører, måtte normere som forsvarsministeriets besætning af tjenestemænd og embedsmænd, kan forsvarsministeren *ad libitum* kommandere befalingsmænd m. v., altså ikkebefalingsmænd — jeg ved ikke, hvor meget dette „m. v.“ betyder, men det er der vel sagkyndige folk, der kan fortælle mig —, til midlertidig at gøre tjeneste i forsvarsministeriet. Det kan svulme ganske anseeligt op i forhold til, hvad rigsdagen og bevillingsmyndighederne måtte have bestemt. Der gives forsvarsministeren alene på dette lille område en fuldstændig ubegrænset bemyndigelse.

§ 13. Jeg har allerede citeret de første tre indledende sætninger eller stykker af denne paragraf, nemlig det sensationelle, at hæren omfatter overordnede kommandomyndigheder, stabe o. s. v.; det gør søværnet og det gør flyvevåbnet ligeledes, og man må altså undskyldte, at jeg ikke synes, det siger noget egentlig reelt. Så kunne man næsten lige så godt sætte ind i en lov, at solen står op i øst og går ned i vest, for det gør den jo også. Nej, men senere i § 13 kommer der noget reelt:

„Indtil der ved lov er truffet endelig bestemmelse om antallet af befalingsmænd m. fl. til de i nærværende paragraf nævnte kommandomyndigheder, stabe m. v., fastsættes dette af forsvarsministeren.“

Det er ikke den lovgivende magt, det er ikke rigsdagen, der har indflydelse på dette her. Hvis dette lovforslag bliver ophøjet til lov, er det forsvarsministeren, der suverænt og enevedligt bestemmer det.

Og videre hedder det:

„Herudover kan der tilkommanderes det fornødne antal til midlertidig tjeneste.“

Altså, til trods for at man skulle synes,

den bemyndigelse, der indeholdes i det af mig først oplæste punktum, var tilstrækkelig, føjer man til, at derudover kan ministeren tilkommandere lige så mange, det passer ham, til tjeneste i de pågældende kommandomyndigheder, stabe m. v. Der er al mulig udsigt til, at dette kan svulme ganske uhyggeligt op, og rigsdagen skal slet ingen indflydelse have på det.

Det sidste punktum i § 13 lyder:

„De nærmere bestemmelser for de tre værnns ordning fastsættes ved særlig lov.“

Jeg bliver altid i lidt dårligt humør, når jeg ser noget sådant i en lov. Jeg kan ikke glemme, at der i Danmarks riges grundlov af 1849 fandtes en paragraf — og den findes stadig i den nuværende grundlov —, som siger, at dette og hint skal ordnes ved særlig lov. Men til trods for at der er gået 100 år og man har holdt jeg ved ikke hvor mange hundredårsfester i anledning af denne grundlov, er der stadigvæk områder, der ikke er blevet ordnet ved lov — til trods for at man altså for over 100 år siden vedtog, at dette skulle ske. Jeg tager blot fra min hukommelse: fremmede adgang til at eje fast ejendom i Danmark. Det spørgsmål skal ifølge grundloven ordnes nærmere ved lov, men denne lov er aldrig kommet.

Altså, de nærmere bestemmelser for de tre værnns ordning fastsættes ved særlig lov. Hvornår den kommer, er der ingen der ved, og hvad den kommer til at indholde, er der heller ingen der ved. Men så må man ikke komme her og forlange, at vi skal erkende, at denne lov er en lov om forsvarrets ordning, for det er den aldeles ikke, det er en lov med betinget løfte om, at der muligvis engang skal komme love om forsvarrets ordning.

Endelig § 22, som det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard — jeg synes med rette — var så ophidset over, at han fattede sig i den yderste korthed derom. I § 22 siges det, at indtil gennemførelsen af de i § 13 omhandlede lovbestemmelser om hærens, søværnets og flyvevåbnets ordning kan finde sted, bemyndiges forsvarsministeren til at fastsætte de fornødne bestemmelser o. s. v., o. s. v. — bemyndiges forsvarsministeren til at ordne det hele. Det er ikke noget, han på nogen som helst måde skal spørge rigsdagen om, udover — det går jeg ud fra — at det vil gå som hidtil, at hvis han får lyst til at gøre noget, der koster penge, snakker han med de partiformænd, han har tillid til, muligvis også med repræsentanten for det parti, han forleden fortalte, at han ikke havde tillid til, og derefter går han til finansudvalget for uden videre at få bevilget de fornødne penge.

Det er i virkeligheden sådan — i den hen-